

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Ιουλίου 2017

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Κροατίας για το 2017 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Κροατίας για το 2017

(2017/C 261/10)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 16 Νοεμβρίου 2016 η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2017 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 9-10 Μαρτίου 2017. Στις 16 Νοεμβρίου 2016, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Κροατία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2017 για την Κροατία δημοσιεύτηκε στις 22 Φεβρουαρίου 2017. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος της Κροατίας όσον αφορά την εφαρμογή των συστάσεων ανά χώρα που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 12 Ιουλίου 2016, η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις ανά χώρα που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος της Κροατίας ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Επιπλέον, η έκθεση περιλάμβανε εμπεριστατωμένη επισκόπηση δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν επίσης στις 22 Φεβρουαρίου 2017. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Κροατία εμφανίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, το 2016, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης εισήλθε σε πτωτική πορεία, αλλά το δημόσιο χρέος είναι εκτεθειμένο σε συναλλαγματικό κίνδυνο, και οι κίνδυνοι για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα παραμένουν σε υψηλά επίπεδα μεσοπρόθεσμα. Το χρέος του ιδιωτικού τομέα μειώθηκε, αλλά παραμένει υψηλό, ιδίως στον τομέα των επιχειρήσεων, και είναι σε μεγάλο βαθμό εκτεθειμένο σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας είναι σε θέση να στηρίξει την ανάκαμψη, αλλά εξακολουθεί να είναι εκτεθειμένος σε έμμεσο συναλλαγματικό πιστωτικό κίνδυνο, και το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων εξακολουθεί να είναι υψηλό. Το ποσοστό ανεργίας μειώνεται με ταχύ ρυθμό χάρη στη μέτρια δημιουργία θέσεων εργασίας και τη συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού. Τέλος, το επαχθές επιχειρηματικό περιβάλλον περιορίζει τις παραγωγικές επενδύσεις και την αύξηση της παραγωγικότητας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

- (3) Στις 27 Απριλίου 2017 η Κροατία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2017 και το πρόγραμμα σύγκλισης για το 2017. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Οι σχετικές συστάσεις ανά χώρα ελήφθησαν υπόψη στον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) για την περίοδο 2014-2020. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όταν είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής των σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις στην οικεία συμφωνία εταιρικής σχέσης και στα σχετικά προγράμματα. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με το πώς θα μπορούσε να κάνει χρήση της διάταξης αυτής σε κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ΕΔΕΤ με την υγιή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Μετά την κατάργηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, η Κροατία υπάγεται στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον κανόνα για το χρέος. Στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2017, η κυβέρνηση σχεδιάζει σταδιακή βελτίωση του ισοζυγίου της γενικής κυβέρνησης από -0,8 % του ΑΕΠ το 2016 σε 0,5 % του ΑΕΠ το 2020. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος, που έχει καθοριστεί σε -1,75 % του ΑΕΠ σε διαρθρωτικούς όρους, τηρήθηκε με μεγάλο περιθώριο απόκλισης το 2016, και το (εκ νέου υπολογισθέν⁽²⁾) διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να είναι στο επίπεδο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2017 και το 2018, αλλά χωρίς κανένα περιθώριο. Εν συνεχεία, προβλέπεται να βελτιωθεί ελαφρώς εκ νέου. Όσον αφορά το πρόγραμμα σύγκλισης, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να εξακολουθήσει να μειώνεται και να φθάσει στο 72,1 % έως το 2020, μετά την κορύφωσή του στο 86,7 % του ΑΕΠ το 2015. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις είναι ευνοϊκό, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τον αρνητικό αντίκτυπο των οικονομικών δυσχερειών που αντιμετώπισε η Αγροκορ, η μεγαλύτερη ιδιωτική εταιρεία της Κροατίας οι οποίες δεν είχαν ληφθεί υπόψη στις προβλέψεις του προγράμματος. Η κρίση της Αγροκορ προκαλεί επίσης άμεσους κινδύνους για τις δημοσιονομικές προβλέψεις. Επιπλέον, τα μέτρα που είναι αναγκαία για τη στήριξη των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί πλήρως.
- (6) Στις 12 Ιουλίου 2016, το Συμβούλιο συνέστησε στην Κροατία να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή τουλάχιστον 0,6 % του ΑΕΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2017. Τα απολογιστικά στοιχεία που δείχνουν σημαντική βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου για το 2016 υποδηλώνουν ότι η Κροατία ήδη πέτυχε τον μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό στόχο κατά το εν λόγω έτος. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2017 το διαρθρωτικό ισοζύγιο αναμένεται να παραμείνει πάνω από τον μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό στόχο το 2017, παρά το γεγονός ότι έχει μειωθεί από -0,3 % του ΑΕΠ το 2016 σε -1,7 % του ΑΕΠ το 2017. Για το 2018, συνιστάται στην Κροατία να παραμείνει στον μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό στόχο. Οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2017 προβλέπουν ότι το διαρθρωτικό ισοζύγιο θα μειωθεί περαιτέρω σε -2,1 % του ΑΕΠ, γεγονός που σημαίνει ότι υπάρχει κίνδυνος να σημειωθεί κάποια απόκλιση από τον μεσοπρόθεσο δημοσιονομικό στόχο. Η Κροατία προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί με τον κανόνα για το χρέος το 2017 και το 2018. Σε γενικές γραμμές, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Κροατία οφείλει να είναι σε ετοιμότητα να λάβει περαιτέρω μέτρα το 2018 για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (7) Το πλαίσιο δημοσιονομικής διακυβέρνησης της Κροατίας εμφανίζει κάποιες ανεπάρκειες. Ο νέος νόμος περί δημοσιονομικής ευθύνης, που υποτίθεται ότι θα ενισχύσει το δημοσιονομικό πλαίσιο, καθώς και την ανεξαρτησία και την εντολή της επιτροπής δημοσιονομικής πολιτικής, δεν έχει ακόμη εγκριθεί. Η τροποποίηση του νόμου περί προϋπολογισμού, που αποσκοπεί στην ενίσχυση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου και στην αντιμετώπιση των αναθεωρήσεων των δημοσιονομικών σχεδίων τόσο σε κεντρικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, έχει καθυστερήσει. Η αξιοπιστία των προβολών στις οποίες στηρίζεται ο δημοσιονομικός προγραμματισμός παραμένει ανεπαρκής.
- (8) Η Κροατία έχει σχετικά χαμηλά έσοδα από τους επαναλαμβανόμενους φόρους ακίνητης περιουσίας. Τα έσοδα εισπράττονται από τις μονάδες της τοπικής αυτοδιοίκησης με την επιβολή χρεώσεων που συνδέονται με την ιδιοκτησία, αλλά με σημαντικές διακυμάνσεις στον υπολογισμό και την κάλυψη. Τα έσοδα βασίζονται επίσης στη λιγότερο αποδοτική φορολόγηση των μεταβιβάσεων ακινήτων. Σε συνέχεια των επανειλημμένων συστάσεων ανά χώρα, στο πλαίσιο της φορολογικής μεταρρύθμισης στα τέλη του 2016, από το 2018 κάποια τοπικά τέλη και φόροι θα αντικατασταθούν από έναν επαναλαμβανόμενο φόρο επί της ακίνητης περιουσίας που θα υπολογίζεται με βάση πέντε παραμέτρους που προσεγγίζουν την αξία του ακινήτου. Αυτό θεωρείται ως πρώτο βήμα προς έναν πλήρως ανεπτυγμένο επαναλαμβανόμενο φόρο ακίνητης περιουσίας βάσει της αξίας.

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

(2) Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο, μη συνυπολογιζόμενων έκτακτων και προσωρινών μέτρων, όπως υπολογίσθηκε εκ νέου από την Επιτροπή με τη χρησιμοποίηση της από κοινού συμφωνηθείσας μεθοδολογίας.

- (9) Οι ανάγκες χρηματοδότησης του δημόσιου χρέους της Κροατίας και η έκθεση των κρατικών χρεωστικών τίτλων της σε συναλλαγματικό κίνδυνο τονίζουν τη σημασία των αξιόπιστων πηγών χρηματοδότησης και της συνετής διαχείρισης των κινδύνων. Αντιμέτωπη των συστάσεων ανά χώρα, στις αρχές του 2017 μια στρατηγική διαχείρισης του χρέους της κεντρικής κυβέρνησης, που καλύπτει την περίοδο 2017-2019. Η εν λόγω στρατηγική θεσπίστηκε μετά την πάροδο τριετίας από τη λήξη της προηγούμενης στρατηγικής. Το θεσμικό πλαίσιο για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας με τις αγορές, τη διαχείριση κινδύνου και την επικαιροποίηση της στρατηγικής σε τακτά χρονικά διαστήματα, είναι ανεπαρκές. Επίσης, δεν λαμβάνονται επαρκώς υπόψη οι εκτός προϋπολογισμού συναλλαγές με δυνητικό αντίκτυπο στο χρέος.
- (10) Η αγορά εργασίας συνέχισε να ανακάμπτει πρόσφατα, αλλά η ανεργία εξακολουθεί να είναι υψηλή, με μεγάλο ποσοστό μακροχρόνια άνεργων που αναζητούν εργασία. Αυτό, σε συνδυασμό με τη χαμηλή και μειούμενη δραστηριότητα, σημαίνει ότι υπάρχει μεγάλο αναξιοποίητο εργατικό δυναμικό. Η μείωση της δραστηριότητας το 2016 ήταν ιδιαίτερα έντονη στους εργαζομένους χαμηλών προσόντων που είναι σε κατ' εξοχήν παραγωγική ηλικία και οφείλεται στη μείωση του πληθυσμού σε ηλικία απασχόλησης εξαιτίας της γήρανσης και της μετανάστευσης, που αυξάνονται και οι δύο.
- (11) Η ανεργία είναι σχετικά υψηλή μεταξύ των ομάδων που είναι επιλέξιμες για πρόωρη συνταξιοδότηση. Οι σύντομες περίοδοι καταβολής εισφορών έχουν ως αποτέλεσμα τη χαμηλή σημερινή και μελλοντική επάρκεια των συντάξεων και κινδύνους φτώχειας μεταξύ των ηλικιωμένων. Υπάρχουν πολλές οδοί για πρόωρη συνταξιοδότηση, που είναι δυνατή μια πλήρη πενταετία πριν από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης. Τα οικονομικά κίνητρα για εργασία μέχρι την ηλικία αυτή είναι ανεπαρκή. Τα εξαγγελθέντα μέτρα για να ενθαρρυνθεί η παράταση του επαγγελματικού βίου δεν έχουν τεθεί σε εφαρμογή. Οι ευθύνες φροντίδας συμβάλλουν στη χαμηλή συμμετοχή στην αγορά εργασίας, ιδίως των μεγαλύτερων γυναικών σε κατ' εξοχήν παραγωγική ηλικία. Υπάρχει έλλειψη επίσημων υπηρεσιών παιδικής φροντίδας και μεγάλες περιφερειακές ανισότητες, και ταυτόχρονα οι συμβάσεις εργασίας επιτρέπουν ελάχιστη ευελιξία για την εξισορρόπηση της εργασίας και της φροντίδας. Μέχρι σήμερα, η επίσημη ηλικία συνταξιοδότησης είναι τα 61 έτη και 9 μήνες για τις γυναίκες και τα 65 έτη για τους άνδρες. Η σύγκλιση και η αύξηση της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης είναι βραδεία, έτσι ώστε τα δύο φύλα θα φθάσουν την ηλικία συνταξιοδότησεως των 67 ετών το 2038. Είναι υπό εξέταση η ενδεχόμενη επιτάχυνση της διαδικασίας αυτής αλλά δεν έχει ακόμη εγκριθεί. Το συνταξιοδοτικό σύστημα δίνει το δικαίωμα για ευνοϊκότερους όρους σε συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων σε επαγγέλματα που χαρακτηρίζονται ως βαρέα και επικίνδυνα, και σε συγκεκριμένους τομείς. Οι κροατικές αρχές έχουν ολοκληρώσει την επισκόπηση των ιδιαίτερα βαρέων ή επικίνδυνων επαγγελμάτων, αλλά οι κανόνες δεν έχουν ακόμη εξορθολογιστεί.
- (12) Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, το 2015, σχεδόν το 30 % του πληθυσμού ήταν εκτεθειμένο στον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού. Το σύστημα κοινωνικής προστασίας παρουσιάζει ελλείψεις όσον αφορά την αποτελεσματικότητα και τον δίκαιο χαρακτήρα, οι οποίες απορρέει από τις ασυνέπειες όσον αφορά τα κριτήρια επιλεξιμότητας, την κατακερματισμένη γεωγραφική κάλυψη, την έλλειψη συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων αρχών, και την έλλειψη διαφάνειας. Το 2016 μόνο το 0,6 % του ΑΕΠ διατέθηκε για το καθεστώς ελάχιστου εισοδήματος που στοχεύει τα φτωχότερα νοικοκυριά. Τα σχέδια μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένης της ανακατανομής των θεσμικών αρμοδιοτήτων και την εναρμόνιση των κριτηρίων επιλεξιμότητας, έχουν περιέλθει σε αδιέξοδο.
- (13) Η απόκτηση των δεξιοτήτων που χρειάζονται στην αγορά εργασίας αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την απασχολησιμότητα. Η συμμετοχή στην εκπαίδευση των ενηλίκων είναι πολύ χαμηλή, και το ίδιο ισχύει για τις δαπάνες και την κάλυψη των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας, τα μέτρα επανακατάρτισης και τη διά βίου μάθηση. Η κατάρτιση δεν επικεντρώνεται επαρκώς στους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας και τους εργαζομένους χαμηλών προσόντων και τους μακροχρόνια ανέργους, οι οποίοι τείνουν να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα απασχολησιμότητας. Η προετοιμασία της νομοθεσίας για τη βελτίωση της ποιότητας των θεσμών, των προγραμμάτων και της διδασκαλίας για την εκπαίδευση των ενηλίκων έχει καθυστερήσει.
- (14) Προκειμένου οι άνθρωποι να μπορούν να βρίσκουν και να διατηρούν καλές και σταθερές θέσεις εργασίας και να συμμετέχουν με επιτυχία στην οικονομική και κοινωνική ζωή, είναι σημαντικό να έχουν επαρκείς βασικές δεξιότητες. Οι πληροφορίες από διεθνείς έρευνες επισημαίνουν τις σοβαρές ελλείψεις σε βασικές δεξιότητες, στις εφαρμοσμένες επιστήμες και στα μαθηματικών στους κροάτες μαθητές ηλικίας 15 ετών. Από το 2015, ως μέρος της εφαρμογής της στρατηγικής για την παιδεία, την επιστήμη και την τεχνολογία, ξεκίνησε μια μεταρρύθμιση των σχολικών προγραμμάτων ώστε να βελτιωθεί το περιεχόμενο και η διδασκαλία των μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων. Μετά από αμφιλεγόμενες αντιδράσεις των ενδιαφερομένων, η μεταρρύθμιση του προγράμματος σπουδών, αναθεωρήθηκε και η εφαρμογή έχει καθυστερήσει σημαντικά. Η διαδικασία θα πρέπει τώρα να συνεχιστεί σύμφωνα με τους αρχικούς στόχους. Η Κροατία ενέκρινε πρόσφατα μια στρατηγική για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK). Αυτό αναμένεται να οδηγήσει στην επικαιροποίηση των προγραμμάτων σπουδών EEK, στην αύξηση του ρόλου της μάθησης στον χώρο εργασίας, και στη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας στην EEK. Επίκειται η καθιέρωση ενός συστήματος για την αναγνώριση και την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης.

- (15) Ο εδαφικός και λειτουργικός κατακερματισμός της δημόσιας διοίκησης επιβαρύνει την παροχή υπηρεσιών και την αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών. Οι υφιστάμενες αρμοδιότητες και δημοσιονομικές σχέσεις μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης δεν ευνοούν την αποδοτική και δίκαιη παροχή δημόσιων υπηρεσιών, ιδίως στον τομέα της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής πρόνοιας. Η συνολική μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης αντιμετωπίζει καθυστερήσεις. Εκκρεμεί η θέσπιση νομοθεσίας για την ανακατανομή καθηκόντων μεταξύ των κεντρικών και τοπικών αρχών, όπως και ο εξορθολογισμός του συστήματος των κρατικών οργανισμών. Στις αρχές του 2017, οι κροατικές αρχές ανήγγειλαν τη σύσταση ειδικής ομάδας εργασίας για την κατάρτιση νομοθεσίας σχετικά με τη χρηματοδότηση των υποεθνικών επιπέδων διακυβέρνησης.
- (16) Ο κατακερματισμός όσον αφορά τον καθορισμό των μισθών στη δημόσια διοίκηση εξακολουθεί να μην επιτρέπει τη διαφάνεια των αμοιβών και την ίση μεταχείριση, ούτε τον κυβερνητικό έλεγχο επί του μισθολογικού κόστους στο δημόσιο τομέα, με κίνδυνο δευτερογενών επιπτώσεων στην ευρύτερη οικονομία. Τον Φεβρουάριο του 2017, η κυβέρνηση ενέκρινε κοινές κατευθυντήριες γραμμές για τη διαπραγμάτευση και την παρακολούθηση των συλλογικών συμβάσεων στον δημόσιο τομέα, αλλά ο εξορθολογισμός του πλαισίου καθορισμού των μισθών έχει αναβληθεί για το 2018.
- (17) Οι κρατικές επιχειρήσεις είναι κατά μέσο όρο λιγότερο παραγωγικές από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, γεγονός που υποδηλώνει αδυναμίες στη διακυβέρνησή τους. Ασκοούν αρνητικό αντίκτυπο στον δείκτη αποδοτικής κατανομής πόρων, και συμβάλλουν στη χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας στην οικονομία. Κατά το παρελθόν έτος, τα μέτρα για το άνοιγμα των κρατικών επιχειρήσεων στον έλεγχο του ιδιωτικού τομέα προχωρούσαν με βραδύ ρυθμό. Η καλύτερη παρακολούθηση των επιδόσεών τους και η λογοδοσία των διοικητικών συμβουλίων τους, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων που ανήκουν σε μονάδες της τοπικής αυτοδιοίκησης, θα συμβάλει στη βελτίωση της διαχείρισής τους.
- (18) Η Κροατική Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (HBOR) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης και του Επενδυτικού Σχεδίου για την Ευρώπη ειδικότερα. Για να διαδραματίσει πλήρως αυτόν τον ρόλο, πρέπει να πληροί υψηλά πρότυπα διαφάνειας και λογοδοσίας. Οι κροατικές αρχές σχεδιάζουν μια ανεξάρτητη εξέταση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού του χαρτοφυλακίου πιστώσεων από ανεξάρτητους ελεγκτές, που πρέπει να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2017. Με βάση τα πορίσματα, θα επανεξεταστεί το ρυθμιστικό της πλαίσιο και οι δομές διακυβέρνησης.
- (19) Οι επιχειρήσεις επιβαρύνονται με υψηλό το ρυθμιστικό κόστος. Ένας μεγάλος αριθμός φορολογικών επιβαρύνσεων υπέρ τρίτων, πολλές από τις οποίες αντιμετωπίζονται ως φόροι από στατιστική άποψη, περιπλέκουν το επιχειρηματικό περιβάλλον. Υλοποιώντας μια σύσταση ανά χώρα, η κυβέρνηση αποφάσισε το καλοκαίρι του 2016 να καταργήσει 13 και να μειώσει άλλες 11 επιβαρύνσεις υπέρ τρίτων, αλλά η εφαρμογή του μέτρου αυτού υπήρξε αργή. Οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να πάσχουν από υψηλό διοικητικό φόρτο. Θεσπίστηκε ένα πρόγραμμα δράσης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου, το οποίο καλύπτει οκτώ ρυθμιστικούς τομείς, αλλά η εφαρμογή του είναι σε εκκρεμότητα.
- (20) Οι επενδύσεις ανέκαμψαν το 2016, ύστερα από απότομη μείωση κατά τη διάρκεια της κρίσης. Όμως, παρά τις ευνοϊκές μακροοικονομικές συνθήκες και συνθήκες χρηματοδότησης, υπάρχουν βασικά σημεία συμφόρησης που επηρεάζουν αρνητικά την πιο διατηρήσιμη ανάκαμψη των επενδύσεων. Οι αδυναμίες της δημόσιας διοίκησης, το πολύπλοκο επιχειρηματικό περιβάλλον, η βραδεία εφαρμογή της στρατηγικής κατά της διαφθοράς, το περιοριστικό κανονιστικό πλαίσιο σε βασικούς τομείς υποδομών, καθώς και η έντονη παρουσία του κράτους στην οικονομία, επηρεάζουν αρνητικά το επιχειρηματικό κλίμα.
- (21) Ο εκσυγχρονισμός των κανονιστικών ρυθμίσεων που διέπουν τα επαγγέλματα μπορεί να προαγάγει την κινητικότητα των εργαζομένων και να συμβάλει στη μείωση των τιμών για τις επαγγελματικές υπηρεσίες, αυξάνοντας έτσι το δυναμικό ανάπτυξης. Οι κανονιστικές ρυθμίσεις της Κροατίας για τους παρόχους υπηρεσιών και τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα ήταν περιοριστικές, ιδίως για τους δικηγόρους. Το καλοκαίρι του 2016, η κυβέρνηση ενέκρινε σχέδιο δράσης για την αντικατάσταση και τον εκσυγχρονισμό των ακατάλληλων κανονιστικών ρυθμίσεων, το οποίο ωστόσο ήταν περιορισμένο ως προς το πεδίο εφαρμογής και τον βαθμό λεπτομέρειας.
- (21) Η ποιότητα και η αποδοτικότητα της δικαιοσύνης αποτελεί βασικό καθοριστικό παράγοντα για το επιχειρηματικό περιβάλλον. Παρά τη μείωση της συσσώρευσης εκκρεμοσυνών υποθέσεων, οι πρωτοβάθμιες δικαστικές διαδικασίες είναι μακροχρόνιες στις εμπορικές, αστικές και ποινικές υποθέσεις. Η ηλεκτρονική κατάθεση και επίδοση δικαστικών εγγράφων έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει σημαντικά το σύστημα δικαιοσύνης, αλλά δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί. Οι δικαστές στην εμπορική δικαιοσύνη δεν έχουν πρόσβαση στα μητρώα μέσω διαδικτύου: αυτό επιβαρύνει την αποδοτικότητα της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Οι δικαστικές αποφάσεις σπανίως είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο, και υπάρχει περιθώριο για αναβάθμιση των επιχειρησιακών διαδικασιών στα πρωτοβάθμια εμπορικά δικαστήρια.
- (23) Ο τραπεζικός τομέας παραμένει σε ικανοποιητικά επίπεδα κεφαλαιοποίησης και η κερδοφορία του αποκαταστάθηκε το 2016, κατόπιν μετατροπής των δανείων σε ελβετικό φράγκο σε δάνεια σε ευρώ το 2015. Το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε σχέση με τα ακαθάριστα δάνεια έχει τεθεί πρόσφατα σε πτωτική πορεία, αλλά εξακολουθεί να είναι υψηλό, ιδίως μεταξύ μη των χρηματοπιστωτικών εταιρειών. Η μείωση φαίνεται να οφείλεται στις πωλήσεις, καθώς και

στις απαιτήσεις προοδευτικής και αυτόματης τροφοδότησης που θεσπίστηκαν το 2013. Στο πλαίσιο της πρόσφατης φορολογικής μεταρρύθμισης, η κυβέρνηση θέσπισε επίσης μια νέα φορολογική μεταχείριση των διαγραφών των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ως απάντηση σε μια σύσταση ανά χώρα. Τα αποτελέσματά της, απαιτούν στενή παρακολούθηση. Η αποδοτικότητα του πρόσφατα μεταρρυθμισθέντος πλαισίου αφερεγγυότητας όσον αφορά τη διευκόλυνση της διευθέτησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων επίσης απαιτεί στενή παρακολούθηση.

- (24) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2017, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Κροατίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2017 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σύγκλισης για το 2017 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2017, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Κροατία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Κροατία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους ενωσιακούς κανόνες και κατευθύνσεις, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε ενωσιακό επίπεδο κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.
- (25) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης για το 2017 και η γνώμη⁽¹⁾ του αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (26) Υπό το πρίσμα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2017 και το πρόγραμμα σύγκλισης για το 2017. Οι συστάσεις που απηύχθησαν σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Κροατία να αναλάβει δράση το 2017 και το 2018 προκειμένου:

1. Να συνεχίσει τη δημοσιονομική της πολιτική σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προληπτικού σκέλους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, κάτι που συνεπάγεται να διατηρήσει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο της το 2018. Έως τα τέλη Σεπτεμβρίου 2017, να ενισχύσει τον δημοσιονομικό προγραμματισμό και το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, ενισχύοντας ιδίως την ανεξαρτησία και την εντολή της επιτροπής δημοσιονομικής πολιτικής. Να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την καθιέρωση του φόρου ακίνητης περιουσίας με βάση την αξία. Να ενισχύσει το πλαίσιο για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους, μεταξύ άλλων εξασφαλίζοντας ετήσιες επικαιροποιήσεις της στρατηγικής διαχείρισης του χρέους.
2. Να αποδαρρύνει την πρόωρη συνταξιοδότηση, να επιταχύνει τη μετάβαση προς τη μεγαλύτερη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης και να εναρμονίσει τις συνταξιοδοτικές διατάξεις για ειδικές κατηγορίες με τους κανόνες του γενικού καθεστώτος. Να βελτιώσει τον συντονισμό και τη διαφάνεια των κοινωνικών παροχών.
3. Να βελτιώσει την εκπαίδευση ενηλίκων, ιδίως για τους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας, τα άτομα χαμηλών προσόντων και τους μακροχρόνια ανέργους. Να επιταχύνει τη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος.
4. Να μειώσει τον κατακερματισμό και να βελτιώσει τη λειτουργική κατανομή αρμοδιοτήτων στη δημόσια διοίκηση, ενώ παράλληλα θα βελτιώνει την αποδοτικότητα και θα μειώνει τις ανισότητες μεταξύ περιοχών στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών. Σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, να εναρμονίσει τα πλαίσια καθορισμού των μισθών σε όλη τη δημόσια διοίκηση και τις δημόσιες υπηρεσίες.
5. Να επιταχύνει την εκποίηση των κρατικών επιχειρήσεων και άλλων περιουσιακών στοιχείων του κράτους, και να βελτιώσει την εταιρική διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων. Να μειώσει σημαντικά το φόρτο για τις επιχειρήσεις που απορρέει από το κανονιστικό κόστος και από τις διοικητικές επιβαρύνσεις. Να καταργήσει τους κανονιστικούς περιορισμούς που εμποδίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα και την άσκησή τους και την παροχή επαγγελματικών και επιχειρηματικών υπηρεσιών και την πρόσβαση σε αυτές. Να βελτιώσει την ποιότητα και την αποδοτικότητα του δικαστικού συστήματος, ιδίως μέσω της μείωσης της διάρκειας των αστικών και των εμπορικών υποθέσεων.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2017.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

T. TÖNISTE

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.